

Utbildningsdepartement

Remissvar promemorian U2025/01519**Bättre möjligheter till studiestöd för personer som tvingats lämna Ukraina****Om RefugeeHope UA&SE**

RefugeeHope UA&SE är en ideell förening som stöttar ukrainska flyktingar i Sverige. Vi erbjuder praktisk hjälp, information, psykosocialt stöd och verkar för bättre villkor genom dialog med politiker. Föreningen har organiserat tiotals evenemang och möten med beslutsfattare, samt startat en namninsamling för personnummer till ukrainska flyktingar. Vi arbetar för trygghet, integration och framtidsstro.

Sammanfattning

RefugeeHope UA&SE tillstyrker förslagen i promemorian "Bättre möjligheter till studiestöd för personer som tvingats lämna Ukraina" (U2025/01519). Vi anser att det är både nödvändigt och rättvist att personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet ges möjligheten att studera i Sverige med tillgång till studiestöd. Detta gynnar inte bara individens personliga utveckling och psykiska välbefinnande, utan främjar även integration, egenförsörjning och långsiktig kompetensförsörjning i Sverige.

Att möjliggöra studier för personer med tillfälligt skydd, särskilt unga, innebär att de får bättre möjligheter att skapa en stabil framtid – oavsett om den blir i Sverige eller i ett framtida återuppbyggt Ukraina. Vi uppmanar därför regeringen att genomföra förslagen i promemorian utan dröjsmål.

Övergripande synpunkter

Vi vill särskilt betona följande:

- Det är avgörande att personer med tillfälligt skydd får likvärdig tillgång till utbildning som andra ungdomar och vuxna i Sverige.
- Ett års väntetid för studiehjälp riskerar att fördröja integration och skapa ojämlika förutsättningar för unga i gymnasieålder. Vi föreslår att denna karenstid ses över.
- Studiestöd bör betraktas som en investering, inte en kostnad. För personer på flykt är möjligheten att studera ofta en nyckel till att återfå självständighet, trygghet och framtidshopp.

2 kap. Studiehjälp och studiemedel till personer med tillfälligt skydd

Vi stödjer införandet av möjlighet att bevilja studiehjälp och studiemedel till personer som omfattas av rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 och som beviljats uppehållstillstånd enligt 21 kap. utlänningslagen. Detta är ett välkommet förtydligande och anpassning till den faktiska situationen för personer på flykt från Ukraina.

RefugeeHope. UA&SE - följ oss gärna:

[Hemsida](#) | [Facebook](#) | [YouTube](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [X](#)

#TogetherWeAreStronger

Utbildningsdepartement

Dock vill vi framhålla att den föreslagna spärren mot att bevilja studiehjälp under de första tolv månaderna av uppehållstillståndets giltighetstid kan få negativa konsekvenser, särskilt för ungdomar mellan 16 och 20 år. Många av dessa unga har redan förlorat betydande delar av sin skolgång och riskerar att hamna ännu mer på efterkälken.

Vi föreslår därför att undantag från tolv månaders spärren bör övervägas för unga som påbörjar studier på gymnasial nivå i Sverige direkt efter ankomsten.

Regeringen har upprepade gånger betonat att stödet till Ukraina är Sveriges viktigaste utrikespolitiska fråga. Ett sådant stöd bör också omfatta ukrainare som befinner sig i Sverige. När Sveriges regering uttrycker att ukrainarna försvarar vår frihet, bör detta även återspeglas i det praktiska mottagandet här. Att ge tillgång till studiestöd direkt efter beviljat uppehållstillstånd vore ett konkret uttryck för detta stöd. Anknätningskriteriet och den generella 12-månadersregeln framstår i detta sammanhang som motstridiga mot Sveriges deklarerade solidaritet.

Vi är medvetna om att 12-månadersregeln tillämpas i andra sammanhang för personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet, men vi har även i tidigare remissvar framhållit att denna spärre bör avskaffas generellt. Rättigheter enligt nya direktiv bör gälla från dag ett efter beviljat uppehållstillstånd.

I dagsläget lever många nyanlända ukrainska flyktingar, med vistelsetid kortare än tolv månader, under mycket begränsade villkor. För vuxna innebär det ett ekonomiskt stöd motsvarande 61–71 kronor per dag, utan tillgång till reguljär hälso- och sjukvård utöver akutvård. Att samtidigt neka möjligheten att påbörja studier och erhålla studiestöd ytterligare försvårar deras etablering och bidrar till otrygghet och utanförskap.

Konsekvenser

Förslagen i promemorian har positiva konsekvenser både för individ och samhälle:

- Integration: studier bidrar till språk- och samhällsinläring samt social inkludering.
- Egenförsörjning: tillgång till utbildning och studiemedel minskar beroendet av försörjningsstöd och ökar chanserna till arbete.
- Psykosocial hälsa: studier ger mening, struktur och framtidstro, vilket är särskilt viktigt för personer som upplevt krig och flykt.
- Långsiktig samhällsnytta: investerade resurser i utbildning återbetalas i form av arbetskraft, innovation och skatteintäkter.

Att personer med tillfälligt skydd inte omfattas av omställningsstudiestöd eller det avvecklade studiastartsstödet är förståeligt. Men det gör det ännu viktigare att de fullt ut får tillgång till de befintliga formerna av studiehjälp och studiemedel. Förslaget att bevilja studiehjälp och studiemedel kan även leda till bättre relationer mellan Ukraina och Sverige i framtiden, då det leder till att fler ukrainare kan utbilda sig på eftergymnasial nivå och därmed bidra till relationen mellan våra länder i framtiden, där en eftergymnasial nivå i Sverige krävs.

RefugeeHope.UA&SE - följ oss gärna:

[Hemsida](#) | [Facebook](#) | [YouTube](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [X](#)

#TogetherWeAreStronger

2025-07-08

U2025/01519

Utbildningsdepartement

Avslutningsvis uppmanar RefugeeHope UA&SE regeringen att säkerställa en rättvis, inkluderande och snabb implementering av förslagen, samt att arbeta för att undanröja eventuella praktiska hinder som kan uppstå i tillämpningen.

Stockholm, 23 juli 2025

Khrystyna Hevchuk

Ordförande RefugeeHope UA&SE

khrystyna.hevchuk@refugeehope.eu

Sven Bergland

Kassör RefugeeHope UA&SE

sven.bergland@refugeehope.eu

RefugeeHope. UA&SE - följ oss gärna:

[Hemsida](#) | [Facebook](#) | [YouTube](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#) | [X](#)

#TogetherWeAreStronger